

Justis- og beredskapsdepartementet

Tidl. ref.
14/7305

Vår ref.
2015/00381-7/FD II 4/TBT

Dato

FORSVARSDEPARTEMENTETS SVAR PÅ HØRING AV KONGELIG RESOLUSJON OM ORGANISASJONSPLAN FOR REDNINGSTJENESTEN

Forsvarsdepartementet (FD) viser til Justis- og beredskapsdepartementets (JD) brev av 5. februar i år, der forslag til ny kgl.res. om organisasjonsplan for redningstjenesten sendes på alminnelig høring. Både Forsvarsstaben (FST) og FD er høringsinstanser. FSTs vurdering av saken er sendt FD, og denne inngår i dette svarbrevet som er felles for forsvarssektoren.

I pkt. 2-2 fjerde ledd og i pkt. 3-4 tredje ledd står det at «Når redningsledelsen er innkalt, leder og koordinerer redningsledelsen redningsaksjonene på strategisk nivå». Dette gjelder både for hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene. Det bør defineres hva som menes med uttrykket «strategisk nivå» eller eventuelt unngå å bruke begrepet. Strategisk nivå brukes ofte om departement- eller direktoratsnivå. Det kan nevnes at i Politiets beredskapssystem del I (PBS I) er strategisk nivå definert til departementene.

I motsetning til i kgl.res. fra 1980 er det i forslaget til ny kgl.res. tatt med en bestemmelse om økonomiske forhold. Det fremgår av forslaget punkt 4-3 at «I tråd med samvirkeprinsippet plikter offentlige institusjoner (statlige kommunale og fylkeskommunale) å delta i redningstjenesten og bærer selv alle utgifter som påløper i forbindelse med søk- og redningsaksjoner og redningsøvelser. Offentlige institusjoner stiller også ulike rådgivningsfunksjoner og redningsrelevante data mv. kostnadsfritt til disposisjon overfor hovedredningssentralene og lokale redningssentraler.». Dette er et godt etablert prinsipp for redningstjenesten, og FD er enig i at det slås fast i ny kgl.res.

For redningshelikoptrene er det imidlertid nødvendig med en mer spesifikk omtale av de økonomiske forholdene. I punkt 2-9 må den andre setningen derfor endres slik: «Tjenesten omfatter de offentlige redningshelikoptrene som eies av Justis- og beredskapsdepartementet, som også budsjetterer for, og bærer driftskostnadene iht. en driftsavtale mellom Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. I henhold til denne avtalen opereres helikoptrene av Luftforsvaret. Tjenesten omfatter videre Sysselmannens helikoptre osv...»

For ordens skyld nevner vi at samvirkeprinsippet innen redningstjenesten ikke er identisk med samvirkeprinsippet innenfor det generelle samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Samvirkeprinsippet for redningstjenesten medfører en plikt for Forsvaret til å bidra med tilgjengelige ressurser. Det medfører videre, med unntak for ovenfor nevnte ordning for redningshelikoptrene, en plikt til selv å bære utgiftene. Dette til forskjell fra Forsvarets bistand til politiet og øvrige sivile myndigheters ivaretagelse av samfunnssikkerhet som ikke medfører en plikt til å bidra og som har egne bestemmelser om utgiftsdekning (jf akuttprinsippet).

Vi ber om en klargjøring av forholdet mellom politimester og sjef HRS hva gjelder beslutningsmyndigheten knyttet til å ta redningshelikoptrene av redningsberedskap for bruk til andre oppdrag. Vi presiserer i denne forbindelse at dersom politiet har behov for å bruke redningshelikoptrene i løsning av politioppdrag må det sendes frem bistandsanmodning til henholdsvis Forsvarets operative hovedkvarter eller Forsvarsdepartementet i tråd med bistandsinstruksens bestemmelser. FD ber om at følgende tas med i punkt 2.9: «*Justis- og beredskapsministeren har beslutningsmyndighet hva gjelder å ta redningshelikoptrene av redningstjeneste for utførelse av andre oppdrag. Dersom redningshelikoptrene skal benyttes i løsning av politimessige oppdrag må det på vanlig måte sendes frem anmodning om bistand fra Forsvaret i tråd med bestemmelsene i Instruks om Forsvarets bistand til politiet.*»

En lignende problemstilling kan oppstå i situasjoner som gjør det nødvendig å ta helikoptrene av redningsberedskap for bruk til militære formål. Dette vil typisk være sikkerhetspolitiske episoder, hendelser og kriser som må håndteres av Forsvaret i kraft av sin militære primæroppgave. Vi ser behov for å drøfte prosedyrer og myndighetsforhold i slike situasjoner nærmere med JD.

JD ber i brevet om innspill til hvordan involvering av FD m fl departementer best kan ivaretas i det oppfølgende arbeidet med å oppdatere instruksjer til politimestrene, redningsledelsen mv. FD anbefaler at JD tar direkte kontakt med oss for en nærmere dialog om denne oppfølgingen.

Med hilsen

Henning Vaglun (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lars Sivert Lervik
oberst

Kopi: Forsvarsstaben

Intern kopi: FD III
FD IV